

J. nr. 3061/73 - V

68222/Buskerud

OF V

OFF. U.O.	/
--------------	---

Buskerud

KDB: 421

Buskerud Kraftverker
Tordenskioldsgt. 63

3000 DRAMMEN

Jnr. 6583/72^V
Id 7230/72 N KH/falk

31. 10.72

Eksp. J.E.A.

ERVERVSKONSESSJON OG EKSPROPRIASJONSTILLATELSE FOR UT-
BYGGING AV DØVIKFOSS KRAFTVERK

Det vises til søknad av 20.3.72.

Ved Kongelig resolusjon av 6. oktober 1972 er bestemt:

1. I medhold av ervervsloven av 14.12.1917 gis Buskerud Kraftverker tillatelse til å erverve fallrettigheter i Embretsfoss og Kongsfoss for utbygging av Døvikfoss på de betingelser som er fastsatt i Kronprinsregentens resolusjon av 26. juni 1970.
2. I medhold av vassdragsloven av 15.3.1940 § 62 og § 148 tillates Buskerud Kraftverker å ekspropriere det som trengs av grunn, fallrettigheter og rettigheter for øvrig for utbygging av Døvikfoss Kraftverk. Ekspropriasjonstillatelsen gis under de forutsetninger som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 6. oktober 1972."

Fra departementets tilråding hitsettes:

"Det forutsettes at Buskerud Kraftverker bygger laksetrapp utstyrt med lakseteller og bekoster eventuelle justeringer av trappemunningene.

Det synes ikke nødvendig å fastsette noe reglement for inntaksdammen, idet det forutsettes at lukene i dammen innrettes slik at vannstanden i flomperioder ikke overstiger tidligere nivå. Departementet forutsetter at det har bemyndigelse til senere å fastsette reglement dersom dette skulle vise seg nødvendig og til for øvrig i samsynte i mindre planendringer."

Etter fullmakt

Hans-Ludvig Dohli

til bestemmelsene om røykskadekonsesjon i lov om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961. Kraftuttaket vil være undergitt de til enhver tid gjeldende rasjoneringsregler.

Den årlige avgift til staten som er fastsatt i vilkårenes post 7, bes innbetalt til hovedkassen for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen.

Selskapet plikter på samme måte som tidligere innen 1. april hvert år å sende Industridepartementet oppgave pr. 31. desember året før vedrørende selskapets styre, aksjekapital m. v.

I forbindelse med eventuell omsetning av selskapets aksjer henleder man særlig oppmerksomheter på de bestemmelser om meldeplikt m. v. som ved endringslov av 19. juni 1969 er tatt inn i § 30 i konsesjonsloven av 14. desember 1917 — jfr. lovens § 34 første ledd — samt på bestemmelsen i første ledd i § 37 a, horetter erverv av aksjer eller parter som medfører konsesjonsplikt etter § 35 eller § 37 i intet tilfelle er gyldig uten samtykke av selskapets styre.

Industridepartementet forbeholder seg for øvrig å treffe enhver bestemmelse som måtte anses påkrevd i anledning av konsesjonsvilkårenes post 8.

25. Buskerud Kraftverker.

(Ervervskonsesjon og ekspropriasjonstillatelse for utbygging av Døvikfoss kraftverk.)

Kgl. res. av 6. oktober 1972.

Ved Kronprinsregentens resolusjon 26. juni 1970 fikk Buskerud fylke tillatelse til erverv av Døvikfossen i Modum kommune. Fossen var tidligere eiet av A/S Døvik-Søiafoss med konsesjon fra 1939. Overdragelse til fylket skjedde etter at selskapet gjentatte ganger hadde fått byggefristene forlenget uten at utbygging av fossen ble gjennomført. Det vises for øvrig til Meddelte vassdragskonsesjoner for 1970 s. 81.

Buskerud Kraftverker har med søknad av 20. mars 1972 lagt frem planer om en utbygging av fossen. Det søkes om tillatelse etter Vassdragsloven av 15. mars 1940 §§ 62, 104 og 105 og § 148 til ekspropriasjoner av grunn, fall og rettigheter for øvrig som planen nødvendiggjør.

I anledning av søknaden har Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen avgitt følgende uttalelse datert 24. august 1972 til Industridepartementet:

«Fra Buskerud Kraftverker er innkommet søknad datert 20. mars 1972 — jfr. for øvrig departementets ekspedisjoner av 13. mars og 10. april s. å.:

«1. Søknaden gjelder:

1.1. Det søkes om tillatelse til å kreve avstått den grunn og de rettigheter som trengs for bygging og drift av Døvikfoss kraftstasjon, Drammensvassdraget, i Modum på grensen mot Øvre Eiker kommune.

Herunder søkes om rett til stedsevarig heving av vannstanden oppstrøms Døvikfoss til undervann (kote ca. 13,10 m) av A/S Unions nåværende kraftstasjon Embretsfoss III, med rett til nødvendig senkning av vannstanden i forbindelse med reparasjoner av Døvikfoss kraftanleggs inntak, damanlegg m. v., samt rett til under anleggstiden å holde vannstanden nede på et nødvendig minimum hele tiden under hensyntagen til at senkningen skal gjøre minst mulig økonomisk skade. Den omsøkte rett innebærer en heving av vannstanden på ca. 0,75 m ved $Q=200 \text{ m}^3/\text{sek}$.

1.2. Det søkes om tillatelse til bortledning av alt vann (med unntakelse av nødvendig vann til laksetrappen) inntil en vannføring på $450 \text{ m}^3/\text{sek}$. fra vassdraget i ca. 100 meters lengde fra overvann Døvikfoss til undervann Døvikfoss, idet driftsvannet vil bli ledet forbi fossen gjennom en ca. 85 m lang tunnel.

1.3. Søknaden fremmes i medhold av Vassdragslovens § 62, § 104 og § 106, jfr. § 148.

2. Oppgave over fallrettigheter, fallhøyde og vannføringsforhold.

2.1. Fallrettigheter.

a) Buskerud fylke ved Buskerud Kraftverker (BK) har gjennom avtale med Øvre Eiker kommune (datert 15. september 1965, tinglyst 27. oktober 1967) overtatt de fallrettigheter som kommunen tidligere hadde overtatt fra A/S Døvik-Søiafoss ved A/S Holmen-Hellefoss. Ifølge brev fra Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen, Vassdragsdirektoratet av 22. februar 1968, har BK i prinsippet allerede overtatt de rettigheter som A/S Døvik-Søiafoss fikk gjennom sin konsesjon av 23. juni 1939. Ifølge denne konsesjon begrenses BK's rettigheter i Døvikfoss på følgende måte:

Nedstrøms av den vannstand som fremkommer ved en vannføring på $150 \text{ m}^3/\text{sek}$. ved Kverk når vannstanden reguleres slik ved Hellefoss at vannstanden ved Kverk hengsle blir 5,87 ifølge Vassdragsvesenets generalplan som var gyldig i 1921. I lavvannsperioden tillates 50 cm høyere vannstand ved Kverk hengsle, altså 6,37 på Vassdragsvesenets gyldige generalplan i 1921.

Oppstrøms begrenses fallrettigheten av voldgiftsdommen av 27. august 1923, som bestemmer at vannstanden ved Åmot gamle bro skal være 10,98 målt ved hjelp av Vassdragsvesenets nye generalplan, benyttet det i 1923 utgitte lengdenivellement av Drammenselven blad 2.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 26. juni 1970 er BK gitt tillatelse til erverv av Døvikfoss m. v. i Modum kommune.

b. Fallrettighetene mellom overvann Døvikfoss (ifølge forannevnte pkt. a) og undervann

elven etter de seneste reguleringer. Dessuten utnytter stasjonene ikke den fulle fallhøyde. Vi har ment at en felles utbygging av Embretsfossen og Døvikfossen er et interessant alternativ, men gjennomføringen av en slik utbygging forutsetter naturligvis et samarbeid mellom Buskerud Kraftverker og Union. Hvis Buskerud Kraftverker ikke er interessert i et felles prosjekt, må Union gå inn for en separat utbygging.

Vi mener at A/S Embretsfos Fabrikkers vannfallsrettigheter må forbeholdes for utbygging i Embretsfossen, idet dette vil tjene en økonomisk utnyttelse av dette fall. Ekspropriasjon av en del av fallrettighetene vil kunne hindre eller forsinke en ny utbygging i Embretsfossen.

Vi mener fortsatt at en separat utbygging av Døvikfossen må bli vesentlig dyrere enn det overslag som er lagt til grunn i ekspropriasjonssøknaden.

3. Ut fra foranstående bemerkninger finner vi å måtte fastholde vår protest mot at Buskerud Kraftverker gis tillatelse til å kreve avstått noen del av A/S Embretsfos Fabrikkers rettigheter. Subsidiært protesterer vi mot at Buskerud Kraftverker får tillatelse til å heve Døvikfossens overvann så meget at det medfører en oppstuvning i Embretsfossen, og således innebærer avståelse av fallrettigheter som i dag er utnyttet i utbyggingen i Embretsfossen.

Vi tillater oss å henstille at foranstående innsigelser blir tatt til følge.»

Brevet er forelagt NVE til uttalelse og i brev av 29. september 1972 uttales:

«Man viser til mottatt avtrykk av brev fra A/S Union 25. september 1972 og til telefonsamtale med byråsjef Swang 27. s. m.

A/S Unions brev inneholder ingen nye momenter i saken og foranlediger derfor ingen ytterligere kommentarer fra Hovedstyrets side.»

I likhet med Unions ikke utnyttede fall i Embretsfoss, vil den omsøkte oppdemmingen i Døvikfossen inndemme tilsvarende fallhøyde på 0,75 m (ved 200 m³/sek.) i Kongsfossen i Simoa. Retten til å utnytte fallet ble i 1948 overdratt fra Modum kommune til Kongsfoss Fabrikker, som utnytter et ca. 14 m høyt fall i kraftstasjon ved fossen. BK har tatt opp spørsmålet om minnelig ordning både med A/S Kongsfoss og kommunen.

Det er ikke protestert mot planene fra de berørte parter i Simoa. Da spørsmålet om minnelig ordning ikke er avklart, foreslås ekspropriasjonstillatelse gitt.

Modum kommune har krevet at det gis adgang til alminnelig ferdsel over damkronen. I likhet med Hovedstyret antar departementet at dette spørsmål ordnes ved frivillig avtale mellom partene i den utstrekning damkronens utforming gir anledning til slik ferdsel.

Øvre Eiker kommune har i avtale med BK forbeholdt seg rett til å være med i Døvikfoss

kraftanlegg med inntil 25 pst. I søknaden opplyser BK at anlegget vil bli innrettet slik at kommunen kan ta ut sin kraftkvote på fordelingsspenning 20 kV i dette området.

Som nevnt gjelder søknaden rett til oppdemming og bortledning av vann, erverv av areal og av manglende fall, samt tillatelse etter vassdragslovens § 104 og 105 til anlegg som kan være til hinder for ferdsel, fløting og fiske.

Departementet er enig med Hovedstyret i at tillatelse etter vassdragslovens § 104 og 105 forutsettes unødvendig idet anlegget etter de foreliggende planer ikke kan ventes å gi ulemper av betydning for de almene interesser bestemmelsene er satt til å verne. Forutsetningen er da at Landbruksdepartementets forslag om laksetrapp legges til grunn og at dammens utforming gir anledning til å gjennoppta fløting dersom dette skulle vise seg ønskelig.

Når det gjelder fallet i Embretsfoss og Kongsfoss som blir inndemmet og som ved en vannføring på 200 m³/sek. er på 0,75 m i begge fall, anbefaler Industridepartementet tillatelse gitt etter Vassdragslovens § 148. Videre foreslås gitt ekspropriasjonstillatelse etter § 62 til grunn og rettigheter for øvrig, i den utstrekning dette er nødvendig til gjennomføring av utbyggingen.

Når det gjelder de nevnte fall i Embretsfoss og Kongsfoss er konsesjon etter ervervsloven nødvendig etter endringsloven av 1969, hvorefter det nå bare er staten som kan erverve fall uten konsesjon, jfr. ervervslovens § 1. Departementet anbefaler slik konsesjon gitt på de samme betingelser som for ervervet av selve Døvikfossen, jfr. Kronprinsregentens resolusjon av 26. juni 1970 (Meddelte vassdragskonsesjoner for samme år, s. 81).

Departementet er enig med Hovedstyret i at de vilkår som er fastsatt i konsesjonen av 1970 er fyllestgjørende også i nærværende sak.

Det forutsettes at BK bygger laksetrapp utstyrt med lakseteller og bekoster eventuelle justeringer av trappemunningene.

Det synes ikke nødvendig å fastsette noe reglement for inntaksdammen, idet det forutsettes at lukene i dammen innrettes slik at vannstanden i flomperioder ikke overstiger tidligere nivå. Departementet forutsetter at det har bemyndigelse til senere å fastsette reglement dersom dette skulle vise seg nødvendig og til for øvrig å samtykke i mindre planendringer.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av ervervsloven av 14. desember 1917 gis Buskerud Kraftverker tillatelse til å erverve fallrettigheter i Embretsfoss og Kongsfoss for utbygging av Døvikfoss på de betingelser som er fastsatt i Kronprinsregentens resolusjon av 26. juni 1970.
2. I medhold av vassdragsloven av 15. mars 1940 § 62 og § 148 tillates Buskerud Kraftverker å ekspropriere det som trengs av grunn, fallrettigheter og rettigheter for øvrig for utbygging av Døvikfoss Kraftverk. Ekspropriasjonstillatelsen gis under de forutsetninger som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 6. oktober 1972.

26. A/S Buskerud Papirfabrikk.

(Konsesjon på kraftleie.)

Gitt av Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen 13. oktober 1972.

En viser til selskapets søknad av 19. april 1972.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt av Industridepartementet 20. januar 1971 gir Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen herved A/S Buskerud Papirfabrikk tillatelse til å leie inntil 1 500 kW primakraft og inntil 6 000 kW spillkraft fra Drammens Elektrisitetsverk til drift av selskapets anlegg i Drammen kommune.

Konsesjonen gis på følgende vilkår:

1. Leietid.

Konsesjonen gjelder så lenge kraftleieforholdene med hensyn til leie av primakraft og spillkraft måtte bestå, dog ikke lenger enn til 20. juni 1982.

2. Styre.

Selskapet skal ha sitt sete her i riket og dets styre skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av Industridepartementet eller for noen del avgis til utlandet uten samtykke av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opptil kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av departementet.

4. Søksmål etter loven om rettshøve mellom grannar av 16. juni 1961.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal Miljøverndepartementet, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av loven om rettshøve mellom grannar.

5. Norsk arbeid og materiell.

For så vidt angår anskaffelse av det til kraftens utnyttelse nødvendige elektriske materiell, maskiner m. v. skal norsk vare fortrinnsvis brukes såfremt den er like så god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell til sammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Industridepartementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer. Søknaden om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige. Hva angår leveranser fra EFTA-land, vil dispensasjonsadgangen bli praktisert i samsvar med de forpliktelser som foreligger i forhold til disse land under forutsetning av full gjensidighet.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan Industridepartementet for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir